

Halden-dommen: En seier og et stort tap. Hva nå?

Denne teksten ble først publisert på <http://einarflydal.com> den 8.6.2021.

Kjennelsen i Halden-saken kom mandag ettermiddag – og den ga saksøkerne en vesentlig seier, men tap på nesten alle andre punkter. Saksøkernes påstander om helsevirkninger fra AMS-målerne er i dommen funnet åpenbart grunnløse. Saksøkerne er i tråd med dette dømt til å bære det meste av nettselskapet Elvias sakskostnader.

Elvia fikk riktignok ikke noen fullbyrdsdom – altså rett til å tvinge seg inn for å skifte ut måleren, men det er en mager trøst ettersom Elvia heller ikke fikk noe forbud mot å stenge strømmen til de ni husstandene som har nektet å skifte måler, både fordi de ikke får tak i legeerklæringer og fordi de ikke vil ha en vesentlig kilde til skitten strøm inn i huset.

Dette er en dom vi som bor i dette landet – og naturen – ikke kan leve med. Om få år vil den være i klasse med dommene som hevdet at tobakk, glyfosat, amalgam, asbest og PCB ikke kunne være noe problem å bry seg med. Forskningen er der, næringen og forvaltningen henger igjen.

Vi arbeider nå med hvordan vi kan følge opp. Saksøkerne må holdes skadesløse og denne dommen må ikke bli stående! - Og vi vil ha deg med på laget!

I går sendte jeg ut statusrapport over aksjonen [Vi tar AMS-målerne for retten!](#) (se [bloggpost 07.06.2021](#)). Jeg var i grunnen ganske fornøyd over hva vi har fått til i løpet av de siste årene og at vi nå hadde grei kontroll over økonomien. Men kort deretter kom dommen i eposten fra aksjonens advokat, Hugo P. Matre, Advokat Schjødt AS. Den ble et betydelig tilbakeslag:

1. Dommen

Du finner dommen [HER](#), så du kan gjøre deg opp din egen vurdering.

En kommentar fra advokat Matre, som vil legge mer vekt på det juridiske, vil bli lagt ut når den foreligger. Andre vil seinere komme tilbake med en argumentasjonsanalyse, for det er mye å ta tak i av omtrentligheter, forvrengninger, underslåtte fakta og direkte usannheter i de påstander som dommen bygger på.

Her følger min kommentar, som handler mest om «det materielle», som juristene kaller det når de snakker om saken som jussen gjelder:

Først i dommen finner du en framstilling av saksøkernes påstander. Den delen er så godt skrevet av fra saksøkernes sluttinnlegg (se [bloggpost 09.05.2021](#)) at «jeg kunne ikke ha skrevet det bedre sjøl». Her fortelles det om saksøkernes akutte helseplager både fra AMS-målerens radiosender og fra

skitten strøm, at slike reaksjoner generelt er godt dokumentert, og at dette innebærer at kravet er tilfredsstilt om at helseinnvendningene mot AMS-målerne er «ikke åpenbart urimelige». Og så begrunnes det på ulike juridiske vis at Elvia da ikke kan stenge strømmen og slett ikke kan få en fullbyrdsdom.

Deretter følger *saksøkte* Elvias påstander, som handler om at vi må stole på autoritetene som sier at ingen helsefare fins, at nettselskapene har pålegg fra myndighetene om å innføre AMS-målere, at disse er viktige for «det grønne skiftet», og at nettselskapene har fulgt forskrifter og vist romslighet og foreslått fleksible løsninger hva gjelder plassering av antenner. Saksøkerne har derimot bare hindret nettselskapet i å gjøre sin plikt og ikke en gang skaffet seg legeattester (som om det var så enkelt etter at Helsedirektoratet ga leger forbud mot å skrive at pasienten får helseplager av strålingen fra AMS-målerne sendere...). Saksøkte hevder også at det i det innleverte bevismaterialet (på rundt 3300 sider) ikke er gitt dokumentasjon på at de påståtte helseplagene har med elektromagnetiske felt å gjøre. Det er i sannhet en oppsiktsvekkende påstand...

Deretter kommer dommerens resonnementer og vurderinger, og det er her svakhetene i dommen dukker opp: Dommeren har valgt å ikke gå inn i saksforholdet, antakelig fordi det ble for komplisert. Støtte for dette finner han i saken vi brakte inn for Sivilombudsmannen: Sivilombudsmannen gir NVE og Helsedirektoratet en korreks, men finner at feltet er for faglig til å gå inn i.

Så da velger dommeren som Sivilombudsmannen – å gå utenom: I stedet velger han å stole på Strålevernet – altså DSA – og på den private, næringstilknyttede stiftelsen ICNIRP som for tida er utsatt for stadig sterkere kritikk, og på ICNIRPs avlegger i WHO, The International EMF Project. I dommen legges det derfor til grunn at alle våre fem fagvitner alle er inkompetente, bygger på «egenprodusert forskning» og på uvitenskapelig metode og manglende dokumentasjon. De var valgt ut for å dekke et bredt felt der de utvilsomt har høy kompetanse på nettopp det de presenterte. Strålevernets Lars Klæboe og Arnt Inge Vistnes har altså fått fullt gjennomslag i kraft av titler og tilhørighet – uten nærmere vurdering av det faglige.

Dommeren hadde motsatt seg å bruke fagdommere. Det var i tråd med Elvias ønske. Dermed satt han med en stor og faglig komplisert sak. Så endte han altså med å lene seg på de to norske fagvitnene som representerer et faglig sneversyn og forfekter uholdbare synspunkter. Deres syn utløser protester verden rundt fra uavhengige forskere som sender advarsler om de store helse- og miljømessige konsekvensene som følger av at slike oppfatninger får råde grunnen.

Med disse som autoriteter avsa dommeren så en dom der vi tapte på vårt hovedkrav: å få anerkjent helse som en "ikke åpenbart grunnløs" innvendning mot AMS-målere, både med og uten sender.

2. Lyspunktene

Noen lyspunkt har dommen tross alt, og det første av dem er spesielt viktig:

- Dommen gir en rettslig erkjennelse av at el-overfølsomhet fins, at el-overfølsomhet forårsakes av EMF, og at det er et reelt og fysiologisk fenomen. Det er også i pakt med forskningen på feltet. (Dette står i kontrast til at el-overfølsomhet ikke ble godkjent som fritaksgrunn i den samme dommen.)
- Elvia tapte på sitt viktigste krav - å få en tvangsfullbyrdsdom så selskapets folk kan tvinge seg inn for å skifte målere. Det fikk ikke Elvia, mens Istad Nett fikk det i Molde-dommen.
- Energi Norge, som var partshjelper i retten for Elvia, fikk ikke sine saksomkostninger dekket.

3. Saksomkostninger - og veien videre

Elvia ble til og med tilkjent 75% av sine saksomkostninger, som betyr ganske nøyaktig 78 000 kroner på hver av saksøkerne å betale. I en av husstandene er det to saksøkere, og dermed det dobbelte.

Dette var et utfall som var ganske uventet og som disse saksøkerne overhodet ikke har rygg til å bære. Det var dessuten så uventet at aksjonen har forpliktet seg til å ta disse kostnadene. Vi så overhodet ikke for oss at dette kunne bli aktuelt å dekke. Betalingsfristen er to uker fra i går.

Vi vil nå kalle inn alt vi har tilgang til for å gjøre opp for saksøkerne, og ber alle om å vise solidaritet med dem som har gått i bresjen med denne pilotsaken. Sammen klarer vi dette, så lenge folk stiller opp slik de har forpliktet seg til! Vi ber gamle og nye bidragsytere som har anledning, å gå til <http://bidra.no/ams>.

Deretter, når dette mest akutte er løst, får vi ta for oss mulighetene for å nå fram ved å anke saken til lagmannsretten. Og vi må selvsagt tenke gjennom på ny hva en slik strategi vil innebære av økonomisk risiko og hvordan vi skal få fram bevis som får gjennomslag.

Vi ønsker uansett ikke at en slik dom skal bli stående. For den innebærer ikke bare et aldeles hårreisende overgrep mot spesielt el-overfølsomme, men også mot alle vi andre som rent fysisk – gjerne uten å merke det – utsettes for en belastning som før eller siden slår ut i sykelighet hos stadig fler. En slik dom fratrar oss retten til å skjerme oss i våre private hjem, og den innebærer en vold mot natur og miljø som vi ikke kan la skje.

Vi oppfordrer alle til å [bidra](#) økonomisk så vi får handlingsrom. For vi må hindre at denne dommen, og den i Molde, blir stående som fasitene for hva nettselskapene og NVE skal kunne tillate seg av inngrep i hjemmene bortover, og hvilken høyst sviktende forståelse av helse- og miljørisiko fra menneskeskapt stråling og skitten strøm som skal legges til grunn i forvaltningen. For det kan verken vi, naturen eller de el-overfølsomme leve med i det lange løp.

For aksjonen Vi tar AMS-målerne for retten!

Einar Flydal og Torleif Dønnestad, den 8.6.2021